

Huvudman

Strömsunds kommun
kommun@stromsund.se

Beslut

Datum 2026-10-09

Dnr SI 2026:6335

Sida **1 (14)**

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Grevåkerskolan Hammerdal i Strömsunds kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Strömsunds kommun att senast den **1 februari 2027** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande anställning av legitimerade och behöriga lärare, svenska som andraspråk, språkval, extra studietid samt särskilt stöd. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Strömsunds kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Strömsunds kommun ska vidta följande åtgärder

Anställning av legitimerade och behöriga lärare

1. Se till att undervisningen bedrivs av legitimerade och behöriga lärare, om lärarna inte omfattas av något av undantagen från dessa krav. Huvudmannen ska inkomma med annonser från samtliga rekryteringsförsök som genomförts från datum för detta beslut till den 25 januari 2027. För det fall att huvudmannen avser använda lärare utan legitimation och/eller rätt behörighet, inkom med en motivering till varför aktuella lärare är lämpliga att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt har en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. (2 kap. 13 och 18, 20–21 §§ skollagen)

Svenska som andraspråk

2. Se till att kartlägga vilka elever som har behov av att läsa ämnet svenska som andraspråk. Rektorn ska därefter fatta beslut om att de elever som har behov av att läsa ämnet svenska som andraspråk ska läsa detta ämne istället för ämnet svenska. Huvudmannen ska ge in uppgifter om vilka elever som, enligt rektorns beslut, är i behov av undervisning i svenska som andraspråk samt en redogörelse för hur denna undervisning organiseras för de aktuella eleverna. (10 kap. 4 § skollagen, 5 kap. 14–15 §§ skolförordningen)

(2011:185) och förordning [SKOLFS 2010:37] om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, nedan Lgr22, avsnitt 5 Kursplaner)

Språkval

3. Se till att elever, som inte väljer ett modernt språk som språkval, får välja ett av språken svenska/svenska som andraspråk eller engelska som språkval. Detta innebär att eleverna i förekommande fall ska ges undervisning i ett av språken svenska/svenska som andraspråk eller engelska och inte en kombination av dessa. (10 kap. 4 § skollagen, 9 kap. 6 § skolförordningen).

Extra studietid

4. Se till att samtliga elever i årskurs 4–9 erbjuds att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka och undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör. Inkom med en redogörelse för på vilket sätt det möjliggjorts för elever som är i behov av skolskjuts att delta i den extra studietiden. (10 kap. 5 a § skollagen¹)

Särskilt stöd

5. Se till att vid minst ett tillfälle före den 25 januari 2027 informera samtliga lärare om skollagens krav kring när de ska anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Inkom med en redogörelse för när och hur informationen har förmedlats i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 34 a §, 3 kap. 7 § skollagen)
6. Se till att de lärare som bedriver undervisning identifierar och anmäler till rektorn vilka elever som, trots extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, befaras inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Inkom med en redogörelse avseende vilka elever som identifierats och anmälts till rektorn till och med den 25 januari 2027 i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser beslut om betyg när undervisning bedrivits av lärare utan lärarlegitimation.

¹ I dess lydelse enligt SFS 2022:730.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2026:6335) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2026 inlett en tillsyn av Grevåkerskolan Hammerdal i Strömsunds kommun. Verksamheten omfattar förskoleklass och grundskolans årkurs 1–9. Läsåret 2026/27 går ca 250 elever vid skolan.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Grevåkerskolan Hammerdal följer gällande bestämmelser om anställning av legitimerade och behöriga lärare, svenska som andraspråk, språkval, extra studietid, särskilt stöd samt beslut om betyg när undervisning bedrivits av lärare utan lärarlegitimation.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn mellan den 8–11 september 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat betygskatalog, förteckning över undervisande personal samt en utredning om behov av särskilt stöd och tillhörande åtgärdsprogram. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Anställning av legitimerade och behöriga lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av en förteckning över undervisande personal. Av ingiven förteckning framgår att det finns lärare på skolan som inte innehar lärarlegitimation.

Av intervju med lärare som inte har lärarlegitimation framgår att de är anställda tills vidare som assistenter och att de därutöver har en tidsbegränsad anställning som lärare för ett läsår i taget. En lärare uppger att hen undervisat sedan år 2024 och en annan lärare uppger att hen undervisat sedan början av år 2025. Lärarna uppger att de dessförinnan arbetat som assistenter på skolan.

Av intervju med rektorn framgår att rektorn inför läsåret 2026/27 inte har annonserat efter någon legitimerad och behörig lärare i de ämnen där det saknas sådan kompetens. Rektorn uppger att senaste annonseringen skedde vid årsskiftet 2025/26. Inför tidigare terminer har rektorn också hört sig för med andra rektorer inom kommunen om det finns tillgänglig personal som är legitimerad och behörig.

Rättslig reglering

Endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får som huvudregel bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen).

Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 2 kap. 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen, och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En sådan person får bedriva undervisning under högst ett år i sänder (2 kap. 18 § skollagen).

Endast den som har legitimation får anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning. Den som inte har legitimation som lärare får dock anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning, om han eller hon ska undervisa i modersmål (2 kap. 20 § skollagen).

Det som anges i 2 kap. 20 § andra stycket skollagen gäller bara om det saknas sökande som har legitimation, den sökande har tillräcklig kompetens för att undervisa i det aktuella ämnet eller på den aktuella kursen, och det finns skäl att anta att den sökande är lämplig att bedriva undervisningen (2 kap. 20 § tredje stycket skollagen).

I förarbeten till bestämmelsen anges följande. För att få använda en annan lärare i den befintliga organisationen, i enlighet med undantagsregeln, bör det vara tillräckligt att det i huvudmannens organisation inte finns någon lärare med rätt utbildning tillgänglig. Handlar det om nyrekrytering bör huvudmannen naturligtvis så långt möjligt anställa lärare med en utbildning avsedd för den undervisning läraren ska bedriva (prop.

2009/10:165, s. 268 f). Om det saknas en lärare med legitimation och rätt behörighet inom organisationen kan huvudmannen låta en annan lärare bedriva undervisningen, under förutsättning att denna person har tillräcklig kompetens och är lämplig för det. Finns det ingen sådan person inom huvudmannens organisation bör huvudmannen göra ansträngningar för att rekrytera en legitimerad och behörig lärare. Visar det sig sedan saknas sökande med legitimation och rätt behörighet får en annan lärare tillfälligt bedriva undervisningen (prop. 2010/11:20 s. 84 f). Beträffande bestämmelsens andra stycke anges att en person som enligt huvudregeln inte får användas för att bedriva en viss undervisning får användas för detta under högst ett år i sänder. I normalfallet bör det vara till terminens eller läsårets slut. Huvudmannen är efter denna tid skyldig att på nytt försöka finna en lärare eller förskollärare som har en utbildning som är avsedd för undervisningen (prop. 2009/10:165, s. 653).

I fråga om tidsbegränsning av en anställning som lärare eller förskollärare i skolväsendet gäller, utöver bestämmelserna i lagen (1982:80) om anställningsskydd, att den som ska bedriva undervisning enligt 2 kap. 18 § skollagen får anställas för högst ett år i sänder (2 kap. 21 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att verksamheten inte uppfyller författningarnas krav avseende att bara den som har legitimation och behörighet får bedriva undervisning om inte någon undantagsregel är uppfylld.

Av utredningen framgår att elever i vissa klasser får undervisning i ett flertal ämnen av lärare som saknar lärarlegitimation. Flera lärare som saknar lärarlegitimation har arbetat vid skolan och undervisat under flera terminer. Rektorn uppger att det under våren 2026 inte har annonserats efter legitimerad och behörig personal, eftersom det handlar om mindre lärartjänster. Inför tidigare läsår har rektorn sökt efter legitimerad och behörig personal genom annons och genom kontaktnät inom kommunen.

Huvudregeln i skollagen innebär att endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen. Under vissa förutsättningar får en annan lärare bedriva undervisningen under en begränsad tid om högst ett år i sänder. Huvudmannen är efter denna tid skyldig att på nytt försöka finna en lärare som har en utbildning som är avsedd för undervisningen. Skolinspektionen konstaterar att det ankommer på huvudmannen att göra ansträngningar för att rekrytera legitimerade och behöriga lärare. Enligt Skolinspektionens bedömning har huvudmannen inte vidtagit tillräckliga ansträngningar för att försöka rekrytera legitimerad och behörig personal eftersom huvudmannen inte har publicerat några annonser för aktuella lärartjänster inför läsåret 2026/27 eller på annat sätt vidtagit ansträngningar. Till följd av detta ges

elever inte undervisning av legitimerad och behörig personal i ett flertal ämnen. Skolinspektionen bedömer att huvudmannen inte uppfyller förutsättningarna för att få tillämpa undantag från krav på lärare.

Skolinspektionen konstaterar att de lärare som saknar lärarlegitimation är anställda för viss tid under högst ett år. Verksamheten uppfyller därför författningarnas krav avseende att lärare som inte är legitimerad och behöriga får bedriva undervisning i högst ett år samt att sådan lärare endast får anställas för viss tid.

Svenska som andraspråk

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, representanter för elevhälsan och rektorn framgår att det inte bedrivs någon undervisning i svenska som andraspråk på skolan.

Lärare uppger att ingen elev läser ämnet svenska som andraspråk, men att det finns några elever som i stället för svenska som andraspråk ges anpassningar i ämnet svenska. Representanter för elevhälsan uppger att det finns elever som det skulle vara bra för med undervisning i svenska som andraspråk, men att skolan inte har gjort någon bedömning av om eleverna är i behov av undervisning i svenska som andraspråk, eftersom skolan inte erbjuder undervisning i ämnet. Representanterna för elevhälsan uppskattar det finns två elever i låg- och mellanstadiet samt en handfull elever i högstadiet som kan vara i behov av undervisning i svenska som andraspråk.

Rektorn uppger att hen inte har tagit ställning till om någon elev på skolan är i behov av att få undervisning i svenska som andraspråk. Tidigare har det funnits tydligare rutiner och material för sådan bedömning. Rektorn uppger vidare att det på skolan finns personal med behörighet att undervisa i svenska som andraspråk.

Rättslig reglering

Undervisningen i grundskolan ska bland annat omfatta ämnet svenska eller ämnet svenska som andraspråk, och teknik (10 kap. 4 § skollagen).

Undervisning i ämnet svenska som andraspråk ska anordnas för elever som har behov av andraspråksdidaktik. Rektorn beslutar om undervisning i svenska som andraspråk för en elev (5 kap. 14 § skolförordningen).

Undervisning i svenska som andraspråk ersätter undervisning i svenska och undervisningen i svenska respektive svenska som andraspråk följer olika kursplaner (5 kap. 15 § skolförordningen och Lgr 22, avsnitt 5 Kursplaner).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att verksamheten inte uppfyller författningarnas krav avseende undervisning i svenska som andraspråk.

Av utredning framgår att det inte bedrivs någon undervisning i svenska som andraspråk vid skolan. Vidare framgår att det finns flera elever som, enligt elevhälsan, skulle kunna vara i behov av att få undervisning i svenska som andraspråk. Eftersom skolan inte anordnar undervisning i svenska som andraspråk har det dock inte gjorts någon bedömning av elevernas behov av att ges undervisning i ämnet. Rektorn uppger att hen inte har fattat beslut om eller tagit ställning till vilka elever som skulle kunna ha behov undervisning i svenska som andraspråk. Detta är en brist.

Språkval**Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Av intervju med elever, lärare och rektorn framgår att eleverna inför årskurs 6 läsåret 2026/27 har kunnat välja mellan spanska och tyska som modernt språk samt, i stället för ett modernt språk, kombinerad undervisning i svenska och engelska.

Av intervju med elever framgår att läraren i den kombinerade svensk- och engelskundervisningen brukar få uppgifter från de ordinarie lärarna i svenska respektive engelska. Eleverna kan exempelvis få med en uppgift som de ligger efter med eller behöver träna mer på.

Läraren som undervisar i den kombinerade svensk- och engelskundervisningen uppger att det varierar från lektion till lektion om eleverna arbetar med svenska eller engelska. Båda ämnena är med i undervisningen och det är läraren som bestämmer lektionsinnehållet.

Rektorn uppger att den kombinerade undervisningen i svenska och engelska är en fördjupning av vad eleverna arbetar med tillsammans med sina ordinarie lärare på lektionerna i svenska respektive engelska.

Rättslig reglering

I grundskolan ska det som ämnen finnas moderna språk som ska erbjudas varje elev inom ramen för språkval (10 kap. 4 § andra stycket skollagen).

Huvudmannen ska som språkval erbjuda minst två av språken franska, spanska och tyska. (9 kap. 5 § andra stycket skolförordningen).

En elev får i stället för ett språk som erbjudits enligt 5 § välja något av följande språk som språkval: 1. det språk som eleven ska erbjudas modersmålsundervisning i, 2. svenska eller svenska som andraspråk under förutsättning att eleven i övrigt får undervisning i svenska eller svenska

som andraspråk, 3. engelska, eller 4. teckenspråk (9 kap. 6 § skolförordningen).

Huvudmannen inte är skyldig att anordna undervisning i ett språk som erbjudits som språkval enligt 5 § andra stycket eller 6 § om färre än fem elever väljer språket. Detta gäller dock inte om det språk som avses i 6 § 1 är ett nationellt minoritetsspråk (9 kap. 7 § skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen inte anordnar språkval i enlighet med författningarnas krav.

Av utredningen framgår att elever i stället för ett modernt språk kan välja att läsa kombinerad svenska och engelska. Detta är en brist. Elever, som inte läser ett modernt språk, kan endast välja att läsa svenska/ svenska som andraspråk eller engelska och inte en kombination av dessa ämnen.

Skolinspektionen konstaterar dock att huvudmannen uppfyller författningarnas krav avseende att elever som språkval erbjuds minst två av språken franska, spanska och tyska.

Extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med elever, lärare och rektorn framgår att elever erbjuds att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid omfattande två timmar per vecka.

Elever uppger att det inte finns någon skolskjuts efter den extra studietiden och att de därför får försöka hitta egna sätt att ta sig hem om de ska ha möjlighet att delta. Lärare uppger att cirka hälften av skolans elever åker skolskjuts och att det därför är ett problem för många elever att delta vid den extra studietiden.

Rektorn bekräftar att elever som åker skolskjuts inte kan delta vid den extra studietid som erbjuds på skolan.

Rättslig reglering

Eleverna i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör (10 kap. 5a § skollagen²).

² I dess lydelse enligt SFS 2022:730.

Av förarbetena till bestämmelsen framgår att kostnadsfri skolskjuts bör anordnas på så sätt att eleverna inte ska behöva avstå från att delta i extra studietid. Vid planeringen av studietiden behöver hänsyn därför tas till att elever som deltar kan ha behov av skolskjuts (prop. 2021/22:111 s. 20).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att verksamheten inte uppfyller författningarnas krav avseende extra studietid.

Av utredningen framgår att extra studietid anordnas på skolenheten med två timmar per vecka. Det framgår dock av samstämmiga utsagor från elever, lärare och rektor att elever som är i behov av skolskjuts inte har möjlighet att delta vid den extra studietiden på grund av att det inte finns någon skolskjuts efteråt. Detta är en brist. Skolinspektionen konstaterar att elevernas deltagande i den extra studietiden är frivilligt, men det är huvudmannens ansvar att erbjuda eleverna den extra studietid som de har rätt till antingen under skoldagen eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör. Vid planeringen av studietiden behöver hänsyn därför tas till att elever som deltar kan ha behov av skolskjuts.

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever och lärare framgår att lärare ger extra anpassningar. Lärare uppger att uppgifter kan anpassas efter olika elevers behov. Som exempel på extra anpassningar uppger lärare att det finns listor med instruktioner, anpassat material, muntliga uppgifter i stället för skriftliga samt att elever kan få fler pauser vid behov. Representanter för elevhälsan uppger att de extra anpassningar som ges är anpassade efter elevernas behov, men att det ändå är svårt för lärarna att hinna med alla anpassningar som olika elever har. Enligt representanterna måste skolan bli bättre på att utvärdera de extra anpassningar som sätts in för att veta om de ger tillräcklig effekt. Rektorn uppger att både rektorn och specialpedagogen får påminna lärare om att ge extra anpassningar till elever.

Lärare uppger att när de befarar att en elev, trots extra anpassningar, inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppnås ska de anmäla detta till specialläraren eller specialpedagogen. Lärare uppger vidare att de också kontaktar specialpedagogen om de vill få råd kring en elev, utan att avsikten är att göra en anmälan om behov av särskilt stöd.

Lärare ger exempel på en elev som ges extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, men som lärare trots detta befarar inte

kommer att nå betygskriterierna som minst ska uppfyllas. Enligt lärare och elevhälsa är eleven inte anmäld för utredning om behov av särskilt stöd. Undervisande lärare uppger att eleven dock borde ha anmälts för utredning om behov av särskilt stöd. Lärare ger också exempel på en annan elev i högstadiet som de har uppmärksammat specialpedagogen om sedan årskurs 6. Av ingivna betygskataloger framgår att eleven saknar godkända betyg i flera ämnen under både höstterminen 2025 och vårterminen 2026. Enligt specialpedagogen är eleven inte anmäld för utredning om behov av särskilt stöd. Representanter för elevhälsan ger vidare ett exempel på ytterligare en elev i högstadiet som inte är anmäld för behov av utredning av särskilt stöd, trots eleven haft svårigheter sedan mellanstadiet. Enligt lärare ges eleven extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Av ingiven betygskatalog framgår att eleven har flera underkända betyg (F) under både höstterminen 2025 och vårterminen 2026.

Specialpedagogen uppger att hen har sammanställt en lista över 18 elever i årskurserna 7–9 som har haft flera F i betyg under vårterminen 2026. Av dessa elever har sex elever upprättade åtgärdsprogram, men specialpedagogen uppger att det är fler elever som behöver utredas för behov av särskilt stöd.

Representanter för elevhälsan uppger att lärare gör en anmälan om behov av utredning av särskilt stöd till specialpedagogen som sedan tar ärendet vidare till elevhälsan där rektorn ingår. Det är rektorn som beslutar om att inleda en utredning om särskilt stöd. Representanterna för elevhälsan uppger att de upplever att det inte är tydligt om lärare vill få råd kring en elev eller om avsikten är att göra en anmälan om behov av utredning av särskilt stöd.

Rektorn uppger att lärare kontaktar specialpedagogen både för att rådfråga kring en elev och för att anmäla behov av särskilt stöd. Rektorn måste ofta fråga lärarna om varför de kontaktat specialpedagogen eftersom deras avsikt inte tydligt har framgått. Rektorn uppger vidare att lärare inte alltid anmäler elever som, trots extra anpassningar, befaras inte nå de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas.

Rektorn och representanter för elevhälsan uppger att när en anmälan om behov av utredning av särskilt stöd inkommer inleder rektorn en utredning. Representanter för elevhälsan uppger att i en utredning om behov av särskilt stöd deltar eleven och elevens vårdnadshavare. Vidare uppger rektorn att det är hen som, efter avslutad utredning om särskilt stöd, tar beslut om att upprätta eller inte upprätta åtgärdsprogram.

Skolinspektionen har tagit del av en utredning om behov av särskilt stöd samt tillhörande åtgärdsprogram. Av utredningen framgår att elev och vårdnadshavare har deltagit i utredningen. Av åtgärdsprogrammet framgår

att det är rektorn som beslutat om åtgärdsprogrammet. Det framgår också hur beslutet kan överklagas.

Rättslig reglering

Huvudmannen ska se till att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling. Huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet (2 kap. 34 a § skollagen).

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd (3 kap. 7 § skollagen).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen).

Rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för bland annat att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar, särskilt stöd samt den hjälp de behöver (Lgr22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att verksamheten inte uppfyller författningarnas krav avseende att anmäla elever som är i behov av utredning av särskilt stöd.

Skolinspektionen konstaterar att det råder otydligheter på skolan beträffande när lärare gör en anmälan om behov av utredning av särskilt stöd. Av utredningen framgår att lärare har samma tillvägagångssätt för att anmäla en elev för behov av utredning av särskilt stöd som för att få råd kring en elevs situation. Enligt representanter för elevhälsan är det inte tydligt när lärare vill göra en anmälan om behov av utredning av särskilt stöd eller om läraren bara vill få råd. Vidare uppger rektorn att lärare inte alltid anmäler elever för behov av utredning av särskilt stöd, trots att förutsättningarna för detta är uppfyllda.

Av Skolinspektionens utredning framgår att det finns exempel på elever som lärarna, trots extra anpassningar, befarar inte kommer att uppfylla gällande betygskriterier eller de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, men som inte har anmälts till rektorn. Detta är en brist. Att lärare inte anmäler elever för utredning om särskilt stöd trots att förutsättningarna för att inleda en sådan utredning är uppfyllda får till följd att utredningar om särskilt stöd inte genomförs i de situationer där det är nödvändigt, och i förlängningen kan det leda till att elever på skolan som är i behov av särskilt stöd inte ges sådant stöd.

Av Skolinspektionens utredning framgår dock att i de fall en lärare har anmält att en elev är i behov av utredning av särskilt stöd har rektorn startat sådan utredning. I utredningen ges eleven och vårdnadshavarna möjlighet att delta och samråd sker med elevhälsan. Efter avslutad utredning har rektorn fattat beslut om att utarbeta eller inte upprätta åtgärdsprogram. Skolinspektionen bedömer därför att verksamheten uppfyller författningarnas krav vad gäller att rektorn efter inkommen anmälan utreder elever behov av särskilt stöd samt ett rektorn efter avslutad utredning fattar beslut.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Strömsunds kommuns verksamhet vid Grevåkerskolan Hammerdal uppfyller inte författningarnas krav vad gäller anställning av legitimerade och behöriga lärare, svenska som andraspråk, språkval, extra studietid samt särskilt stöd. Det finns därför skäl att förelägga Strömsunds kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Beslut om betyg när undervisning bedrivits av lärare utan lärarlegitimation

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med lärare framgår att de lärare som saknar lärarlegitimation har en legitimerad mentorskollega som deltar vid bedömning och betygssättning. Båda lärarna signerar sedan betygen i betygskatalogen.

Rektorn uppger att det på skolan finns legitimerade lärare som inte kan undervisa i alla ämnen som de är behöriga i, eftersom det inte ryms inom deras tjänster. Dessa lärare stöttar de olegitimerade lärarna och deltar i bedömning av elever i de ämnen som bedrivs av olegitimerade lärare. Lärarna signerar i dessa fall betygskatalogen tillsammans.

Rättslig reglering

Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn (3 kap. 16 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Caroline Rönnegård

Beslutsfattare

Signerat av: Caroline Rönnegård

X Robert Sondell

Föredragande

Signerat av: Robert Sondell

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Lisa Naudot Bergh medverkat.